

نام و نام خانوادگی:

زمان برگزاری: ۵ دقیقه

نام آزمون: فنون یازدهم سبک شناسی تستی

تاریخ آزمون:

۱ کدام توضیح درباره نثر دوره هندی نادرست است؟

- ۱ در دوره صفویه از نثر بینابین در فرمان‌ها و منشآت و دیباچه کتاب‌ها استفاده می‌شد.
- ۲ قصد نویسنده در نثر بینابین در اصل آسان‌نویسی بوده است؛ هرچند امروزه چندان روان و آسان به نظر نمی‌رسد.
- ۳ کتاب بدایع‌الوقایع واصفی در ماوراءالنهر به نثر ساده نوشته شده است.
- ۴ در نثر ساده این دوره لغات و ترکیبات عربی و اشاره به آیات و احادیث و درآمیختگی شعر و نثر یافت می‌شود.

۲ کدام گزینه درباره تاریخ ادبیات قرن هفتم نادرست است؟

- ۱ سبک عراقی از اوایل قرن هفتم تا اوایل قرن دهم به مدت ۳۰۰ سال سبک غالب متون ادب فارسی بود.
- ۲ در اواخر دوره مغول، بساط حکومت آخرین خلیفه عباسی برچیده شد و زبان عربی و نگارش به آن از رونق افتاد.
- ۳ زبان و ادبیات فارسی در این دوره دچار سستی و نابسامانی گردید.
- ۴ در این دوره قالب‌های جدیدی در شعر و نثر پدید نیامد.

۳ با توجه به ویژگی‌های بیت زیر، این شعر سروده کدام شاعر قرن یازدهم است؟

زندگی شد بر من از تیغ شهادت ناگوار می‌شود باطل تیمم آب پیدا کرده را،

- ۱ صائب تبریزی
- ۲ مولانا
- ۳ وحشی بافقی
- ۴ محتشم کاشانی

۴ از دیدگاه تاریخ ادبیات در متن زیر، به چند مورد خطا برخورد می‌کنیم؟

«نثر فنی کم‌کم در قرن هفتم قوت می‌یابد و در قرن هشتم با سیطره غزنویان بر ایران رواج می‌یابد، تا آنجا که نثر فنی در اکثر کتاب‌های این دوره جای نثر ساده را می‌گیرد و نویسندگان، کتاب‌های آسان را به زبان فنی بازنویسی می‌کنند،»

- ۱ چهار
- ۲ پنج
- ۳ شش
- ۴ هفت

۵ کدام گزینه به سبک هندی سروده نشده است؟

- ۱ جولان ما فسرد به زنجیر خواب پا
- ۲ ریشه نخل که‌نسال از جوان افزون‌تر است
- ۳ عمری است تا من در طلب هر روز گامی می‌زنم
- ۴ عمر اگر باشد ز قید تن رها خواهم شدن
- ۵ واماندگی‌ست حاصل تعبیر خواب پا
- ۶ بیشتر دل‌بستگی باشد به دنیا پیر را
- ۷ دست شفاعت هر زمان در نیک‌نامی می‌زنم
- ۸ بی‌گره چون موج آب بقا خواهم شدن

۶ همه موارد ارائه شده در گزینه‌ها به جز گزینه در متون منشور سبک هندی رواج یافته است.

- ۱ کاربرد شعرهای ضعیف - مطابقت صفت و موصوف - کاربرد وجه وصفی
- ۲ مدح و چاپلوسی - نگارش فرهنگ لغت - کاربرد افعال با پیشوندهای متعدّد
- ۳ دور شدن از زبان عامیانه - کاربرد احادیث در تلمیح - وفور لغات ترکی و مغولی
- ۴ بی‌دقتی در ذکر تاریخ - عبارات بی‌روح عربی - به‌کار بردن جملات طولانی

۷ دو جریان شعری و از «سبک خراسانی» فاصله گرفته بودند و کم‌کم جریان سبکی ادبیات به سوی گرایش می‌یابد که آن را «سبک عراقی» می‌نامند.

- ۱ سامانی، آذربایجانی
- ۲ بینابین، ترکستانی
- ۳ آذربایجانی، بینابین
- ۴ ترکستانی، سامانی

۸ در بیت کدام گزینه ویژگی فکری سبک عراقی به چشم نمی‌خورد؟

- ۱) باده‌نوشی که در او روی و ربایی نبود
 ۲) روی جانان طلبی آینه را قابل ساز
 ۳) در کار گلاب و گل حکم ازلی این بود
 ۴) بیاراست ایوان‌ها چون بهشت
- بهرتر از زهدروشی که در او روی و ریاست
 و نه هرگز گل و نسرين ندمد ز آهن و روی
 کاین شاهد بازاری وان پرده‌نشین باشد
 گلاب و می و مشک عنبر سرشت

۹ کدام گزینه به ترتیب درباره موضوع کتاب‌های «گلستان» - تاریخ جهانگشا - دیوان شمس - المعجم فی معاییر اشعار العجم - عشاق‌نامه» درست

است؟

- ۱) تاریخ ایران - سیاست - اخلاق و حکمت - اجتماعی و اخلاقی - اندیشه و احساس
 ۲) سلوک دین - سیاست - دین و حکمت - عرفان - ذکر احوال عارفان
 ۳) ناهنجاری‌های اجتماعی - تاریخی - ظهور چنگیز - آموزش بیان و بدیع - تربیت نفس
 ۴) اخلاق و حکمت - تاریخی - معارف بشری - علم عروض، قافیه، بدیع و نقد شعر - مباحث عرفانی

۱۰ همه ابیات به استثنای به سبک عراقی سروده شده‌اند.

- ۱) وقت سحر شدی به تماشای گل به باغ
 ۲) چو سیر گشت سر نرگس غنوده ز خواب
 ۳) چون تو در بستان برافکندی نقاب
 ۴) جایی که عروسان چمن جلوه نمایند
- شرمت نیامد از رخ چون گلستان ما
 گل کیود فروخت زیر پرده آب
 لاله را دل بر گل و نسرين بسوخت
 گل را چه محل چون که گلستان من آنجاست

۱۱ همه گزینه‌ها از ویژگی‌های زبانی نثر سبک هندی است به جز گزینه
 ۱) مطابقت صفت و موصوف به تقلید از زبان عربی - کاربرد وجه وصفی
 ۲) فراوانی لغات ترکی و مغولی - درآمیختگی نظم و نثر
 ۳) کاربرد افعال با پیشوندهای متعدّد - عدم جمع بستن کلمات فارسی با «ات»
 ۴) آوردن تتابع اضافات در مقام تمجید از بزرگان - آوردن جملات طولانی

۱۲ با توجه به ویژگی‌های قلمرو ادبی شعر سبک هندی کدام گزینه نادرست آمده است؟

- ۱) اسلوب معادله و حسن آمیزی از آرایه‌های پرکاربرد این دوره هستند و تمثیل و حسن تعلیل کم‌کاربردند.
 ۲) ردیف‌های خوش‌آهنگ و طولانی در شعر این دوره پرکاربرد شد.
 ۳) قالب مسلط این دوره به ظاهر غزل اما درواقع مفردات است.
 ۴) در شعر برخی از شاعران شاخص این دوره استفاده از تشبیه بسیار رواج دارد.

۱۳ هریک از ویژگی‌های زیر، به ترتیب مربوط به کدام قلمرو در شعر سبک هندی است؟

«استفاده از ردیف‌های طولانی»، «نقش فعال داشتن تلمیح‌های رایج در مضمون‌سازی»، «ترویج لغات مذاهب و آداب و رسوم هندوان در شعر»

- ۱) زبانی، فکری، ادبی
 ۲) زبانی، ادبی، ادبی
 ۳) ادبی، فکری، زبانی
 ۴) ادبی، ادبی، زبانی

۱۴ با توجه به نثر سبک عراقی، در متن زیر چند اشتباه وجود دارد؟

«تاریخ‌نویسی در این دوره به اسلوب ساده رواج یافت؛ برخی از نویسندگان کتاب‌های مشکل را به زبان ساده بازنویسی می‌کردند. چنانکه ملاحسین واعظ

کاشفی، کتاب «ظفرنامه شامی» را به زبان ساده بازنویسی کرد و آن را «انوار سهیلی» نامید.»

- ۱) سه
 ۲) دو
 ۳) چهار
 ۴) یک

۱۵ در کدام گزینه، نام شاعری دیده می‌شود که از شاعران قرن هشتم نیست؟

- ۱) جان همه جانا ای دولت مولانا
 ۲) تا اقتدا به حافظ شیراز کرده‌ایم
 ۳) یک زمان چون عبید زاکانی
 ۴) چون به دستان اهل کرمان را به دست آورده‌ای
- جان را برهائیدی از ناز فلان‌الدین
 گردیده مقتدای دو عالم کلام ما
 راه خمارخانه برداریم
 از چه معنی در پی خواجوی کرمانی کنی

۱۶) در مقایسهٔ ابیات، از لحاظ مفهومی، کدام بیت‌ها به سبک عراقی سروده شده‌اند؟

الف) چون بساط خسروان است از طرائف شادمان چون درفش کاویان است از جواهر میوه‌دار

ب) نماز شام همه نیکوان به عید شدند طرب کنان و تماشا کنان و خندان لب

ج) طاوس میان باغ دمان و کشتی کنان چنگش چو برگ سوسن و پایش چو برگ نی

د) عقل اگر داند که دل در بند زلفش چون خوش است عاقلان دیوانه گردند از پی زنجیر ما

ه) گناه کردن پنهان به از عبادت فاش اگر خدای پرستی هواپرست مباش

۱ الف، ه ۲ د، ه ۳ ج، ب ۴ ب، د

۱۷) مفهوم بیت زیر با همهٔ ابیات قرابت دارد: به جز:

«دنیا نیرزد آن که پریشان کنی دلی زنهار بد مکن که نکردست عاقلی»

۱ چون آینه کز نقش پریشان شودش خواب دل گشت ز جمعیت اسباب پریشان

۲ مرسان غم به دل هیچ کس و شاد بزی عقل باید که همه جای امامت باشد

۳ خواهی که بر از ملک سلیمان بخوری آزار به اندرون موری مرسان

۴ گر که عاقلی زنهار، خلق را مکن آزار زان که این گنه را نیست انتها و پایانی

۱۸) همهٔ عبارات از لحاظ تاریخ ادبیات درست است، به جز.....

۱ شاعران عصر صفوی موضوعات کهن را با مضامین تازه و زبان جدید همراه کردند.

۲ در قرن نهم و دهم لغات مربوط به مذاهب و آداب و رسوم هندوان به حوزهٔ شعر و ادب راه یافت.

۳ در قرن هفتم و هشتم برخی نویسندگان کتاب‌های مشکل را به زبان ساده بازنویسی می‌کردند.

۴ در آمیختگی نظم و نثر، کاربرد وجه وصفی و فراوانی لغات مغولی از ویژگی‌های نثر سبک هندی است.

۱۹) با توجه به ویژگی‌های ادبی سبک عراقی در ابیات زیر، کدام مورد نادرست است؟

مطرب عشق عجب ساز و نوایی دارد نقش هر نغمه که زد راه به جایی دارد

عالم از نالهٔ عشاق مبادا خالی که خوش آهنگ و فرح‌بخش هوایی دارد ...

خسروا حافظ درگاه‌نشین فاتحه خواند وز زبان تو تمنای دعایی دارد

۱ غزل ردیف فعلی دارد. مضمون غزل عاشقانه است و معشوق زمینی نیست.

۲ آرایه‌های تشبیه، تناسب و کنایه مشهود است. در بیت پایانی تخلص شاعر آمده است.

۲۰) کدام گزینه دربارهٔ «باباغانی شیرازی» نادرست است؟

۱ نمایندهٔ یکی از جریان‌های شعری بود.

۲ شعرش از نظر دقت، ظرافت و رقت معانی مشهور است.

۳ از شعرای قرن دهم است.

۴ در سرودن شعر مذهبی، معروف بود و ترکیب‌بند عاشورایی او زبانزد است.

پاسخنامه تشریحی

۱ در عهد صفوی از نثر مصنوع در فرمان‌ها و منشآت و دیباچه کتاب‌ها استفاده می‌شد نه از نثر بینابین.

۲ در قرن هفتم هجری قالب‌های جدیدی در شعر و نثر پدید آمد.

۳ ویژگی‌های شعر قرن یازدهم در بیت دیده می‌شود؛ صائب تبریزی، از شاعران این عصر، مشهور به سرایش تک‌بیت‌هایی است که به صورت ضرب‌المثل رواج یافته‌اند.

۴ ۱- نثر فنی در قرن هفتم ضعیف می‌شود / ۲- نثر فنی در قرن هشتم با سیطره تیموریان بر ایران / ۳- از میان می‌رود / ۴- تا آن جا که نثر ساده در اکثر کتاب‌های این دوره جای نثر فنی را می‌گیرد. / ۵- و نویسندگان، آثار موجود را که به نثری ساده بود، به نثر فنی بازمی‌نوشتند.

۵ بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: وجود داشتن ایهام در معنای شعر و استفاده از ترکیب‌های عامیانه (خواب پا)

گزینه ۲: داشتن آرایه اسلوب معادله و وجود واژه‌های عامیانه

گزینه ۴: ردیف بلند «خواهم شدن» / وجود واژگان قید، بی‌گرمه، موج آب

۶ شعر این دوره به زبان عامیانه نزدیک است.

۷ «ترکستانی» و «سامانی» نام‌های دیگر سبک خراسانی است.

۸ در بیت گزینه ۴، واقع‌گرایی یا توجه به دنیای بیرون دیده می‌شود که از ویژگی‌های شعر سبک خراسانی است. بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: پرهیز از زهد ربایی

گزینه ۲: توجه به صفا و پالایش درون

گزینه ۳: اعتقاد به قضا و قدر

۹ موضوع کتاب‌های صورت سوال:

– گلستان: اخلاق و حکمت

– تاریخ جهانگشا: شرح ظهور چنگیز، احوال و فتوحات او، تاریخ خوارزمشاهیان، فتح قلعه‌های اسماعیلیه و حکومت جانشینان «حسن صباح» (تاریخی)

– دیوان شمس: معارف بشری، مسائل عرفانی

– المعجم: علم عروض، قافیه، بدیع و نقد شعر

– عشاق‌نامه: مباحث عرفانی

۱۰ در ابیات گزینه‌های «۱»، «۳» و «۴»، یکی از پرکاربردترین مضامین شعری سبک عراقی یعنی برتری معشوقه بر تمامی مظاهر طبیعی مثل گل‌ها و گیاهان به خوبی دیده می‌شود؛ اما در گزینه «۲»، شاعر به توصیف طبیعت پرداخته است که در سبک خراسانی این مضمون موجود است.

۱۱ جمع بستن واژه‌های عربی، فارسی و مغولی با نشانه «ات» از ویژگی‌های بارز نثر سبک هندی است مانند محاربات، گیلانات، بیلاقات

۱۲ اسلوب معادله، حس آمیزی، تمثیل و حسن تعلیل همگی از آرایه‌های پرکاربرد این سبک است.

۱۳ «استفاده از ردیف‌های طولانی» و «نقش فعال داشتن تلمیح‌های رایج در مضمون‌سازی» از ویژگی‌های قلمرو ادبی در سبک هندی است و «ترویج لغات مذاهب و آداب و رسوم هندوان در شعر» در حیطه ویژگی‌های زبانی سبک هندی می‌باشد.

۱۴ ملاحسین واعظ کاشفی، کتاب «کلیله و دمنه» را به زبان ساده بازنویسی کرد و آن را «انوار سهیلی» نامید.

۱۵

مولانا، شاعر قرن هفتم است؛ در حالی که «حافظ» و «عبید زاکانی» و «خواجوی کرمانی» از شاعران قرن هشتم هستند.

۱۶ بررسی سایر گزینه‌ها:

(الف) توصیف طبیعت و مسائل بیرونی

(ب) شادی

(ج) واقع‌گرایی یا توجه به دنیای بیرون

(د) ستایش عشق

(ه) پرهیز از زهد ربایی

۱۷ مفهوم مشترک ابیات مرتبط و بیت صورت سوال: توصیه به بدی نکردن در حق کسی

۱۸ به لحاظ تاریخ ادبیاتی راه یافتن لغات مربوط به مذاهب و آداب و رسوم هندوان مربوط به سبک هندی است و به قرن دهم و یازدهم هجری برمی‌گردد.

۱۹ مضمون غزل و محتوای آن مرتبط با مختصات فکری آثار است و جزء قلمرو ادبی به حساب نمی‌آید.

بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: غزل ردیف فعلی (دارد) دارد.

گزینه ۳: تشبیه در «مطرب عشق»، تناسب میان «نغمه، ساز، نوا و آهنگ» و «راه به جایی بردن» کنایه از نتیجه‌بخش بودن است.

گزینه ۴: تخلص شاعر (حافظ)

محتشم کاشانی در سرودن شعر مذهبی معروف و ترکیب‌بند عاشورایی او زبانزد است. ۱ ۲ ۳ ۴ ۲۰

پاسخنامه کلیدی

۱	۱	۲	۳	۴
۲	۱	۲	۳	۴
۳	۱	۲	۳	۴
۴	۱	۲	۳	۴
۵	۱	۲	۳	۴

۶	۱	۲	۳	۴
۷	۱	۲	۳	۴
۸	۱	۲	۳	۴
۹	۱	۲	۳	۴
۱۰	۱	۲	۳	۴

۱۱	۱	۲	۳	۴
۱۲	۱	۲	۳	۴
۱۳	۱	۲	۳	۴
۱۴	۱	۲	۳	۴
۱۵	۱	۲	۳	۴

۱۶	۱	۲	۳	۴
۱۷	۱	۲	۳	۴
۱۸	۱	۲	۳	۴
۱۹	۱	۲	۳	۴
۲۰	۱	۲	۳	۴